

"Bu il Avropa İttifaqı ilə fəal əməkdaşlıq aparılmışdır. Bildiyiniz kimi, biz yeni saziş üzərində işləyirik. Sazişin böyük hissəsi razılaşdırılıb və razılaşdırılmamış məsələlər də müzakirə olunur. Ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə bütün məsələlər razılaşdırılacaq. ...Yaxın günlərdə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında önəmli sənəd - enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı sənəd imzalanacaq və bizim əməkdaşlığımızı daha yüksək səviyyəyə qaldıracaqdır". İyul ayının 15-də bu ilin altı ayının yekunlarına həsr olunmuş müşavirədə Prezident İlham Əliyev bu fikirləri söyləyərək son illər Azərbaycanın xarici siyasətində bir sıra önəmli addımların atıldığını və ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun daha da artdığını vurğulamışdır.

Ölkəmizin zəngin enerji resurslarına sahib olması, bunun nəticəsi olaraq respublikamızda neftlə bərabər qaz hasilatının da artması, iqtisadiyyatda qaz gəlirlərinin mühüm əhəmiyyət daşıması onu regionda söz sahibinə və etibarlı tərəfdaşa çevirib. Bu gün Azərbaycan dünyanın bir çox ölkələri ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələri quraraq həm özü inkişaf edir, həm də xarici ölkələrlə münasibətlərini daha da möhkəmləndirir.

Avropa İttifaqı ilə iqtisadiyyatı neft və qaz gəlirləri əsasında dinamik inkişaf edən Azərbaycan arasında əlaqələr bir çox sahələrdə uğurla davam edir. İkitərəfli münasibətlər zəminində neft, qaz və bərpaulunan enerji mənbələri, hidrogen, enerji səmərəliliyi və digər məsələlər üzrə enerji dialoquna başlanıb və ölkəmizin bərpaulunan enerjinin istehsalı sahəsində böyük potensialı Avropa İttifaqı tərəfindən yüksək dəyərləndirilir. Əsas ticari tərəfdaşlar olan Avropa İttifaqı ilə ölkəmiz arasında iqtisadi münasibətlərin inkişafı baxımından mühüm nailiyyətlər əldə olunub. Möhkəmlənən əlaqələrin əsasında isə enerji sahəsində əməkdaşlıq mühüm yer tutur.

Azərbaycan təbii qazını son illər qaz ehtiyatlarının azaldığı və bu səbəbdən də qazın qiymətinin artdığı Avropaya da ixrac edir. Ənənəvi qaz təchizatçıları olan Norveç və Niderlandda qaz hasilatının sürətlə aşağı düşməsi və qaz ehtiyatlarının 40 faizindən çoxunu ödəyən Rusiya ilə münasibətlərinin gərginləşməsi ilə əlaqədar Avropa İttifaqı qaz idxal etmək üçün yeni mənbələr əldə etmək məcburiyyətində qalmışdır. Rusiya qazından asılılığını azaltmaq istəyən Avropa İttifaqı üçün Cənub Qaz Dəhlizi ən önəmli layihələrdən biridir. Bu, iyulun 18-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Avropa Komissiyasının Prezidenti xanım Ursula Fon der Lyayen ilə geniş tərkibdə görüşü zamanı bir daha öz təsdiqini tapmışdır. Belə ki, Avropa Komissiyası Prezidentinin ölkəmizə səfəri zamanı imzalanan "Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Komissiyası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" ikitərəfli əməkdaşlığın vacibliyini nümayiş etdirməklə bərabər, həm də Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında mövcud olan Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində ticari əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinin zəruriliyini ortaya qoymuşdur. Mətbuata bəyanatla çıxış edən xanım Ursula Fon der Lyayen Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji təhlükəsizliyi sahəsində əməkdaşlığı gücləndirəcək memorandumda bir neçə məqamı xüsusi vurğulamışdır. Belə ki, Avropa İttifaqı ilə Azərbaycandan idxal etdiyi qazın həcmi ikiqat artırmaqda Cənub Qaz Dəhlizini genişləndirir.

Azərbaycan - Avropa İttifaqı:

daha etibarlı və etimada əsaslanan tərəfdaşlıq

cək və nəticədə Azərbaycandan Avropaya ixrac olunan qazın həcmi 2027-ci ildə 20 milyard kubmetrə çatdırılacaq. Qaz təchizatı zənciri boyu metan qazının tullantılarının azaldılması ilə bağlı Avropa İttifaqının üzərinə öhdəliklər götürməsi və Azərbaycanı global metan öhdəliyinə qoşulmağa dəvət etməsi, həmçinin Azərbaycanla yalnız yanacaq növlərinin deyil, tədricən bərpaulunan enerji növlərinin təchizatçısı kimi də əməkdaşlıq əlaqələrinin təməlini qoyması da Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində artan rolunun göstəricisidir.

Avropanın Şərq Tərəfdaşlığı əsasında Azərbaycanı əhatə edir. Ölkəmizlə Avropa İttifaqı arasında artıq 15 ildən çoxdur ki, enerji sahəsində fəal əməkdaşlıq əlaqələri mövcuddur. Belə ki, 2006-cı ildə Al ilə ölkəmiz arasında imzalanan Anlaşma Memorandumu, 2011-ci ildə isə Cənub Qaz Dəhlizi ilə bağlı Birgə Bəyannamə enerji sahəsində əməkdaşlığın əsası qoymuşdur. Bu baxımdan, iyulun 18-də Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında "Azərbaycan Respublikası

ilə Avropa Komissiyası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" isə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında mövcud olan enerji diplomatiyasının zəfəridir. Bu tarixi sənəd həm Al, həm də Azərbaycan üçün yeni əməkdaşlıq mərhələsinin əsasını qoymaqla bərabər, həm də Avropanın enerji xəritəsinin dəyişməsinə xidmət edir. Memorandumun imzalanması bu sahədə ikitərəfli münasibətlərin daha da dərinləşməsinə güc amilinə çev-

olaraq Azərbaycanın əhəmiyyətini artırır. Azərbaycan Respublikasından qaz idxalını ikiqat artırmaq niyyətində olan Avropa İttifaqı 2027-ci ildə ölkəmizdən ən azı 20 milyard kubmetr qaz idxal etməyi planlaşdırır. Hazırda isə Avropa İttifaqı Azərbaycandan ildə 8,1 milyard kubmetr qaz ixrac edir. Azərbaycanı enerji təhlükəsizliyi, qazıntı şəklində enerji resurslarının zəmanətli təchizatı məsələlərində mühüm tərəfdaş hesab edən Avropa İttifaqı Ukraynada gedən müharibə fonunda özünün Rusi-

yadan enerji daşıyıcıları idxalından asılılığını azaltmağa çalışır. Bu bərdə Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula Fon der Lyayen iyulun 18-də mətbuatda çıxışı zamanı demişdir: "Rusiyanın Ukraynaya kobud şəklində müdaxiləsindən həttə əvvəl, Rusiyanın Avropaya qaz təchizatı artıq etibarlı deyildi. Buna görə Avropa İttifaqı Rusiyadan yan keçərək, daha etibarlı və etimad doğuran tərəfdaşlara üz tutmaq qərarına gəldi və mən Azərbaycanı onların sırasına hesab etməkdən məmnunam. Həqiqətən siz bizim üçün mühüm enerji tərəfdaşısınız. Siz tək təchizat təhlükəsizliyi sahəsində deyil, həmçinin iqlim neytrallığı sahəsində də hər zaman etibarlı olmusunuz".

Bütün bunlar isə həm Avropa İttifaqı, həm də Azərbaycan üçün yeni əməkdaşlıq mərhələsinin əsasını qoymaqla bərabər, eyni zamanda Avropanın enerji xəritəsinin dəyişməsinə xidmət edir.

Mehpə ƏLİYEVƏ,
"Respublika".